

Han ofta har besökt sitt folk i flydda dar,
 Och med sin starka arm han återlöst oss har;
 Oaktat all vår synd han kärlek till oss hyser,
 Och över oss rättfärdighetens sol nu lyser.

Vi se den solen sprida här sin rika glans
 Från höjden, vartill ännu ej en like fanns,
 Den skingra skall, varthän den ställer färden,
 Det djupa mörker, som har vilat över världen.

De folk, som suttit uti dödens skugga här,
 Nu lyssna glada till den röst, som Herrens är,
 Och skola lära känna vid hans ljus det klara
 Den Gud, som deras frälsare och far vill vara.

Han in på fridens väg städs våra fötter för,
 Och vad vi honom bedja om, han även gör.
 Vi honom älska må, vårt hjärta honom giva,
 Och under hans beskydd vi lyckliga då bliva.

A. E. Friedlander.

Instruktionskursen i kyrklig konst och kyrkovård i Örebro den 25—28 juli 1928.

Såsom en glädjande tilldragelse i vår materialistiska tid måste hälsas de bemödanden, som gå ut på att vid utställningar, som tillkommit för att främja det ekonomiska livet, ett allt bredare utrymme ägnas åt den andliga odlingen. Det skulle vara att svika sin uppgift, om icke kyrkan deltog i det folkbildnings- och uppfostringsarbete, som därvid bedrives, varför det är alldeles i sin ordning, när Svenska kyrkans diakonistyrelse till en av sommarens utställningsstäder ordnade en utställning av äldre kyrklig konst och i samband därmed inbjöd till en instruktionskurs i kyrklig konst och konstvård.

Som bekant är det icke första gången som kyrkliga konstföremål från skilda håll sammanförts och blivit utställda. Men har huvudintresset vid föregående tillfällen varit riktat på att huvudsakligen visa föremål, som stå högt i konstnärligt avseende och att fästa uppmärksamhet på de värden, som de kyrkliga konstskatterna representera, så hade man denna gång i främsta rummet sökt giva en instruktionsbild av den behandling, som förr kunnat komma dylika konstföremål till del, och av den behandling, som enligt nutida restaureringsprinciper ägnas dem. De utställda föremålen kunde med hänsyn härtill uppdelas i tre slag: 1) icke-konserverade, 2) enligt äldre principer konserverade samt 3) efter nutida principer restaurerade. För belysning av restaureringsmetoderna hade en del föremål utställts endast till hälften restaurerade, varvid å ett och samma föremål kunde förekomma en sammanställning såväl av grupperna 1 och 3 som av grupperna 2 och 3. Detta sätt att gå till väga är ägnat att låta

besökaren själv göra jämförelser och draga slutsatser och torde vara det mest verksamma medlet att väcka förståelse för det arbete, som i våra dagar utföres på detta område, ett arbete, som besjålas av en stark känsla för det äkta och ursprungliga.

Det är emellertid självfallet, att ett blott till hälften efter moderna principer restaurerat föremål har sitt berättigande uteslutande ur studiesynpunkt och därför endast kan hava plats i ett museum och således icke har någon uppgift att fylla i en församlings kyrko- och gudstjänstliv. Och det är ju själva gudstjänstlivet, som alla ansträngningar på detta område ytterst avse att främja. Därmed är ock sagt, att vid konserveringen hänsyn måste tagas till ett föremåls framtida användning, och att man icke kan fastställa några allmängiltiga konserveringsprinciper utan måste ägna varje föremål individuell behandling och gå från fall till fall. Det kan nämligen, såsom utställningen också gav prov på, inträffa fall, då ett föremål blivit så skadat, att det genom sina i ögonen fallande defekter ingalunda skulle kunna skänka åsyftad stämning, om återställelseprincipen skulle genomföras.

Emellertid skulle det stå i bästa samklang med den i stort sett förordade återställelseprincipen, om åtskilliga av de föremål, som förvaras i våra museer eller undanställts i våra kyrkor och som en gång fyllt en mer eller mindre betydelsefull uppgift i en gudstjänstfirande församlings liv, återfinge den äreställning, som de ursprungligen haft, och åter kunde få tjäna det levande livet i vår kyrka. Men detta naturligtvis endast under förutsättning, att de kunna erhålla det

skydd och den vård, som tyvärr hittills icke alltid ägnats dem.

Man fick f. ö. vid mötet ett gripande och outplånligt intryck av en dylik återställelse, som i det sammanhang, vari den genomfördes, fick en symbolisk innebörd. Riksantikvarie Curman hade på ort och ställe demonstrerat Glanshammars kyrka, där man — i förbigående sagt — kunde konstatera, vilket utomordentligt rikt stoff som hembygdsundervisningen har att hämta i våra kyrkor. Där stod längst nere i kyrkan vid sidan av orgeln (jämte en del andra träskulpturer) det gamla mäktiga vackra triumfkrucifixet, bokstavligen ställt i skymundan och i varje fall utan någon uppgift i församlingens gudstjänstliv, som det dock en gång tjänat. Genom tydliga märken i en av pelarna var det lätt att förstå, var det en gång haft sin plats och vilken upplyftande känsla av helgd det måste hava skänkt åt hela kyrkorummet. En av församlingens kyrkovårdar föreslår: »Vi flytta korset» — och knappt har han uttalat dessa ord, förrän fem handfasta män stilla lyfta korset, som i procession föres fram till sin ursprungliga plats, alltunder det att den samlade menigheten stämmer upp: »Guds rena Lamm; oskyldig» (Ps. 94). Månget öga tårades, och outplånligt är det intryck, som denna spontant framvuxna högtidlighet efterlämnade.

Som föredragshållare hade Diakonistyrelsen lyckats förvärva förutom riksantikvarie Curman, professor Andreas Lindblom, fröken Agnes Branting, arkitekt Wadsjö, kyrkoherde S. Gabrielsson, doktor Hallström och amanuens Cnattingius, varjämte ståthållaren å Örebro slott landshövding Elmqvist fungerade som ordförande och genom sitt välkomstanförande s. a. s. an-

gav ett motto, då han uttalade sin handlingarna ägde rum, kunde få glädje över att restaureringen av *gagna livet i vår kyrka.*
den förnämliga rikssalen, där för- *Sixten Dahlquist.*

Musikaliska Akademiens organistkurs och körledarekursen i Upsala.

I.

På föranstaltande av Kgl. Musikal. Akademien föreligger förslag till omorganisation av organistexamen. Som första resultat av nämnda förslag kan den organistkurs betraktas, som på Akademiens initiativ anordnats i Upsala under en tid av sex veckor, fr. den 5 juni t. o. m. den 14 juli. Antalet kursdeltagare begränsades till 12, vilka efter föregående prövning antogos. På grund av praktiska skäl och då kursen t. v. endast kunde betraktas som försökskurs, var ansökningsrätten begränsad till elever vid folkskoleseminariet i Upsala. Kursen har omfattat undervisning i följande ämnen: orgel, piano, harmoni, elementar- och kyrkosång med ett sammanlagt timantal av 50 tim. pr vecka, fördelade dels på enskild undervisning, dels på gruppundervisning. Lärare ha varit domkyrko-

kantorn H. Colléen och domkyrkoorganisten H. Weman. Såsom av Akademien förordnad inspektor har professor O. Olsson fungerat.

För den händelse förslaget vinner vederbörande myndigheters godkännande, avses att med dylika sommarkurser förlagda till seminarierna bibringa eleverna sådana kunskaper, att organistexamen kan tänkas kunna avslutas samtidigt med folkskollärarexamen. I förslaget avses även någon undervisning under pågående lästermin, men redan nu torde kunna sägas, att dylika sommarkurser komma att fylla sin uppgift att föra fram till den avsedda kyrkomusikerexamen, bland vars många fördelar kan framhållas, att den jämväl torde komma att avläggas inför av Akademien utsedda censorer.

II.

Den av Ärkestiftets kyrkosångsförbund anordnade liturgisk-musikaliska kursen i Upsala den 17—23 juni hade samlat ett stort antal deltagare, vars antal av praktiska skäl dock måste begränsas till 25. Under kursen förekommo följande föreläsningar och övningar:

Gudstjänst och kyrkoår ur liturgisk synpunkt, av domprosten G. Lizell, som under de anslagna fyra föreläsningarna lämnade en historisk översikt av den svenska hög-

mässogudstjänsten och de liturgiska gudstjänsterna samt en sammanfattande indelning av kyrkoåret.

Den gregorianska koralen och de liturgiska gudstjänsterna av docenten G. Lindberg. Efter en kort historik av den gregor. koralen ägnades de därtill anslagna fem föreläsningarna huvudsakligen åt att såväl teoretiskt som praktiskt genomgå det nya vesperalet. Med utgångspunkt från recitationen över